

uvodnik ■ *prologue* ■ *exordium*

**RIJEČ DEKANA KATOLIČKOGA BOGOSLOVNOG
FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU POVODOM
STOTE OBLJETNICE IZLAŽENJA ČASOPISA
BOGOSLOVSKA SMOTRA**

Josip OSLIĆ

Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Vlaška 38, p.p. 432, 10 001 Zagreb
oslicjos@theo.kbf.hr

Radujem se da u ovom uvodniku mogu reći nekoliko riječi prigodom obilježavanja 100. obljetnice izlaženja znanstvenog časopisa *Bogoslovska smotra*. Ta velika i značajna obljetnica može ujedno biti prilika da se napravi jedan pogled unatrag i jedan pogled unaprijed, što je bilo s *Bogoslovskom smotrom* dosad i što bi s *Bogoslovskom smotrom* moglo biti u budućnosti.

Premda se trenutno nalazimo u recesijskoj godini kada se na svim razinama počelo štedjeti, smatram da će se za *Bogoslovsku smotru* trebati pronaći neki dodatni izvori financiranja, kako se taj važan časopis našega Fakulteta ne bi našao u opasnosti da za neko vrijeme prestane izlaziti. Takav eventualni negativni trend predstavljao bi za *Bogoslovsku smotru* neviđene posljedice, kao i za ugled našega Fakulteta te za širu znanstvenu javnost koja bi u tom slučaju ostala prikraćena za dragocjene prinose koji se objavljuju u ovom znanstvenom časopisu.

Ako se kratko prisjetimo, *Bogoslovska smotra* imala je kroz svoju bližu i daljnju povijest također problema i poteškoća u redovitom izlaženju. Međutim, zahvaljujući njezinim prvim urednicima Josipu Pazmanu i Edgaru J. Leopoldu ona je ipak počela izlaziti i zato možemo s pravom kazati da je *Bogoslovska smotra* postala jedan renomirani i uvaženi znanstveni časopis našega Fakulteta. Uz neke kraće ali i neke dulje prekide, posebice nakon Prvoga

Bogoslovska smotra
100 godina 1910. – 2010.

svjetskog rata 1919. godine i nakon Drugoga svjetskog rata 1945. godine, *Bogoslovska smotra* je uglavnom imala svoj kontinuitet u izlaženju. Zato Fakultet koji ima časopis takvoga ranga i s takvim znanstvenim kvalifikacijama i međunarodnim referencama može doista na 100. obljetnicu izlaženja *Bogoslovke smotre* biti ponosan.

Možda je dobro upravo na 100. obljetnicu izlaženja *Bogoslovke smotre* autorima tekstova i čitateljima postaviti pitanje u kojem se s jedne strane zrcali tradicija tog časopisa a s druge strane njegova budućnost. Ako se to pitanje razmotri na način retrospektive, tj. na način jednog pogleda na tradiciju i povijest izlaženja časopisa, onda bi se s pravom u smislu H.-G. Gadamera moglo kazati da *Bogoslovska smotra* predstavlja jedan »bogat izvor« iz kojeg se uvijek iznova mogu crpsti nova nadahnuća za jedno kritičko vrjednovanje filozofsko-teološke baštine u cjelini, ali jednako tako i one filozofsko-teološke baštine koja je stoljećima stvarana i na ovim našim kulturnim prostorima.

Znanstveni časopis *Bogoslovska smotra* postao je kroz proteklih 100 godina izlaženja svojevrsna riznica teološke spoznaje u kojoj se zrcali cjelokupno blago hrvatske teološke misli s jasnim naznakama da je hrvatska teološka misao bila i ostala uvijek otvorena prema europskim i svjetskim događanjima. U časopisu *Bogoslovska smotra* pisali su i svoje radove objavljivali naši vrsni teolozi koji su u svojim priložima nastojali teološku problematiku produbiti kritičkom i konstruktivnom refleksijom. Oni su na taj način svojim teološkim spoznajama i uvidima obogatili hrvatsku teološku misao.

Treba posebice istaknuti da su nakon Drugoga vatikanskog koncila u *Bogoslovskoj smotri* objavljivani upravo oni izvorni radovi koji su nastojali izvršiti »transformaciju« koncilske misli u ove naše hrvatske prostore. Možemo kazati da vrijeme nakon Drugoga vatikanskog koncila za *Bogoslovsku smotru* možda predstavlja vrijeme njezina »najplodnijeg« rasta i razvoja.

Prelistavajući brojeve *Bogoslovke smotre*, pažljivi čitatelj sigurno će primijetiti da su u tom znanstvenom časopisu zastupljene ne samo specifične teološke teme nego da je taj znanstveni časopis ostao otvoren i za drugu interdisciplinarnu problematiku i za druga interdisciplinarna pitanja koja u jednom širem horizontu razumijevanja i tumačenja pogađaju našu cjelokupnu crkvenu i društvenu stvarnost. U tom smislu moglo bi se kazati da *Bogoslovska smotra* s jedne strane predstavlja »srce« i »krvotok« hrvatske teologije, i s druge strane ona stvara jedno dijaloško ozračje u kojem je moguće pronalaziti putove i stvarati pretpostavke koje omogućuju dijalog sa suvremenim svijetom.

Upravo to i takvo dijaloško ozračje trebalo bi i danas postati imperativ vremena na temelju kojeg bi bilo moguće ostvarivati dijalog između humani-

stičkih i prirodnih znanosti. Takvo stvaranje dijaloških pretpostavki na temelju kojih je moguće ići putovima dijaloga danas obično svodimo na sintagmu »graničnih pitanja« koja bi trebala bez predrasuda i bez ikakvih ideoloških predznaka omogućavati objektivnije i cjelovitije spoznavanja istine. Može se kazati da upravo »granična pitanja« nastoje na neki način pokazati da pojedine znanosti u svojoj specijaliziranoj formi ne posjeduju cjelinu istine, nego samo jedan dio te istine i upravo zbog toga je potrebno da filozofija i teologija ulože dodatne napore oko pitanja »cjeline« i objektivnosti istine. Možda upravo na tragu »graničnih pitanja«, koja su već i dosad u nekoj mjeri ali koja bi trebala posebice u budućnosti karakterizirati *Bogoslovsku smotru* u njezinoj prepoznatljivosti, leži potencijalna mogućnost za jedno novo oblikovanje uređivačke politike tog časopisa koja bi u tom smislu riječi trebala prije svega biti usmjerena na »interdisciplinarnost« kao imperativ vremena.

Osim već naznačene »interdisciplinarnosti« po kojoj bi se između ostalog *Bogoslovska smotra* mogla profilirati u svojoj prepoznatljivosti među drugim znanstvenim časopisima koji se bave humanističkim i društvenim znanostima, *Bogoslovska smotra* bi trebala u svojoj uređivačkoj politici osobito pozornost posvetiti problemima rastućega relativizma, vrjednota, problemima skepticizama, nihilizama, agnosticizma, problemima potrošačkoga društva i globalizacije.

Međutim, *Bogoslovska smotra* bi trebala također posebnu pozornost posvetiti i specifičnim evangelizacijskim problemima koji su već postali ili postaju sastavni dio naše crkvene stvarnosti. Pritom bi trebalo na osobit način povesti brigu o upotrebljivim pastoralnim modelima kao i o načinima evangelizacijskoga procesa koji je u stanju pratiti tokove razvoja suvremenoga društva.

Upravo ti novi pastoralni modeli trebali bi biti dragocjeni poticaji u pastoralnom radu svima onima koji se bave naviještanjem Radosne vijesti u ovom našem sekulariziranom svijetu. Takvi bi pastoralni modeli ne samo obogatili evangelizacijski proces u cjelini već bi i bitno pridonijeli boljem i svestranijem angažmanu vjernika laika u životu Crkve i u životu konkretne župne zajednice.

Čestitam glavnom uredniku *Bogoslovske smotre* prof. dr. sc. Željku Tanjiću i cijelom Uredništvu ovaj lijepi i upečatljivi jubilej – 100. obljetnicu izlaženja časopisa i želim da ovaj časopis i dalje bude promicatelj hrvatske teološke misli u domovini i inozemstvu.